

El director que no va poder ser

Ara ha fet vint anys que ens va deixar Joan Reglà i Campistol, fill de Bàscara, catedràtic de la Universitat de València i primer director frustrat del Col·legi Universitari de Girona. Durant molts mesos, al començament dels setanta, la seva designació va semblar imminent, però al capdavall va resultar impossible. Per a la futura universitat gironina, aquest fet —o l'absència del fet— és un dels episodis més lamentables de la seva història; per a Reglà, va ser una sotragada molt dolorosa, el punt més baix d'una llarga línia ondulada que alternava les esperances amb els desenganys. La gràfica vital de l'autor de *Comprendre el món* amb prou feines si tornaria a remuntar, tal com ho expressa el títol del llibre que va deixar a mig fer: *De comprendre el món a no entendre res*.

L'historiador empordanès, especialitzat en els segles XVI i XVII, va exercir un admirable mestratge a la Universitat de València, on fou catedràtic d'Història Moderna i degà de la Facultat de Filosofia i Lletres. Segons Ricard García Cárcel, «fressà camins d'obertura en una societat de monòlegs a crits i de silencis reprimits i marcà una nova frontera a la universitat valenciana». Esdevingué,

en efecte, el mestre de tota una generació de valencians que han pogut dir d'ell: «Ens ensenyà a fer història, però sobretot a viure-la, segons les coordenades bàsiques de llibertat i dignitat».

L'any 1971, el doctor Reglà va deixar València i es va incorporar a la Universitat Autònoma de Barcelona, per tal d'atendre la proposta que se li va fer de dirigir el Col·legi de Girona. Un cop entre nosaltres, va topiar amb el poder polític i va redescobrir la seva ja oblidada «perillositat». Les promeses fetes i el seu bon desig van estavellar-se contra l'absolutisme de l'autoritat provincial, encarnada pel governador civil Victorino Anguera. Malgrat tot, va servir el «seu» col·legi fins a l'últim dia, com una mena de director *in pectore* acceptat per tothom menys per l'únic que tenia la potestat de barrar-li el pas. Tal com explica Josep Clara, «si la bona intenció s'estavellà davant un estrany mur d'incomprensió prou poderós, no li fou privat que fes classe a la nostra ciutat i ens demostrés les condicions que posseïa per a la docència i l'exposició de les qüestions que se li plantejaven». Però, com diu el mateix Clara, Reglà no es va limitar a fer classe: «Tal volta seria més encertat de dir que no en va fer, si considerem la classe a la manera tradicional. Allò fou, en realitat, un reencontre amb la ciutat i la seva gent». Reencontre que havia començat l'any 1967 amb el descobriment de *Presència* i que va continuar amb la fidel vinculació al setmanari durant els anys següents.

No hauríem de deixar passar més temps sense explicar tot allò que cal saber de Joan Reglà: la categoria de l'historiador, la influència del professor i la importància del seu pas fugacíssim per la nostra incipient *Alma Mater*.

Dues imatges expressives de la cordial humanitat del doctor Reglà.